

Godina III
Broj 9
svibanj, 2008.

CASOPIS ZA KULTURU I
TURIZAM SEOSKOG PROSTORA

ZAJEDNICA KULTURNO-UMJETNIČKIH DJELATNOSTI
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

GLASNIK ZAKUD-a

ZAKUD

WWW.ZAKUD.HR

Godina III
Broj 9
svibanj, 2008.

ČASOPIS ZA KULTURU I
TURIZAM SEOSKOG PROSTORA

GLASNIK ZAKUD-a

Impressum

Izdavač

Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti
Vukovarsko-srijemske županije
(ZAKUD)

Trg Vinkovačkih jeseni 1
32100 Vinkovci - HR
zakud@vk.t-com.hr
www.zakud.hr

Glavni urednik

Andrija Matić dipl. inž.

Uredništvo

Stjepan Đurković
Darko Puharić

Suradnici

Ana Šibenik
Marijana Barnjak

Lektura

Ana Cvenić

Grafičko oblikovanje i marketing

DESIGN STUDIO D
www.designstudio-d.hr

Fotografija

Marijan Lamešić
Darko Puharić

Tisak

"Zebra" Vinkovci

Naklada

500 kom

GLASNIK izlazi tromjesečno i besplatno se
dostavlja na adrese čitatelja. Svi materijali
objavljeni u GLASNIKU zaštićeni su i
ne smiju se koristiti bez dopuštenja izdavača.
Rukopise, ilustracije i fotografije ne vraćamo.

sadržaj ...

MANIFESTACIJE / PRIREDBE / SMOTRE

MLADOST I LJEPOTA U STARIM MIKANOVCIMA.....	4
VEČERI DR. MATIJE BAČIĆA.....	5
FESTIVAL FOLKLORNE KOREOGRAFIJE.....	6 - 7
ŠOKAČKO SIJELO - ŽUPANJA.....	8 - 9
SMOTRA TRADICIJSKIH GLAZBALA U ILAČI.....	10
SVE SE ČAJE OKUPIŠE - IVANKOVO.....	11
V. SUSRETI DRAMSKIH AMATERA.....	12 - 13

VIJESTI

IZDANA MONOGRAFIJA O KUD-u "SELJAČKA SLOGA" IZ SLAKOVACA, "POKLADE SU I LUDI SU DANI" SVINJAREVCI, HUK "LAJČO BUDANOVIĆ" U POSJETU GUNJI.....	14
---	----

NAJAVA

PROGRAM MANIFESTACIJE "DIVAN JE KIČENI SRIJEM".....	15
PROGRAM MANIFESTACIJE "OTOČKO PROLJEČE".....	18 - 19
PROGRAM MANIFESTACIJE "LISTAJ LIPO STARA.....	20

ČITAMO ŠOKAČKE PISCE

ANTUN GUSTAV MATOŠ.....	21 - 22
VLADIMIR KOVAČIĆ.....	22 - 23

PREDSTAVLJAMO

ZAKUD IZDANJA.....	16 - 17
"ZBOGON DRAGI PRATILA TE SRIĆA".....	24 - 25
KUD "OGRANAK SELJAČKE SLOGE" DRENOVCI.....	26 - 28

IZDVAJAMO

ZAŠTIĆENA NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA	29 - 31
--	---------

MLADOST I LJEPOTA U STARIM MIKANOVcima

ZAVRŠENA 41. PRIREDBA
MLADOST I LJEPOTA SLAVONIJE U
STARIM MIKANOVcima

STARI MIKANOVCI - KUD "Šokadija" iz Starih Mikanovaca i ove se godine pokazao kao odličan domaćin tradicijske manifestacije "Mladost i ljepota Slavonije" koju su i utemeljili prije više od 40 godina.

Među deset djevojaka, devet snaša i isto toliko momaka prosudbeni sud, u sastavu prof. Dubravka Matoković iz Gradskog muzeja - Požega, prof. Dragica Šuvak iz Zavičajnog muzeja - Slatina na čelu s mr. Ljubicom Gligorević, etnologinjom i muzejskom savjetnicom u Gradskom muzeju - Vinkovci, najljepšom snašom proglasio je Mirjanu Šokčević iz Slakovaca. Uz poznavanje tradicijskog ruha, u kojemu su se predstavili prepunoj dvorani mikanovačkog Doma kulture, sudionici su se iskazali i u poznavanju kraja iz kojega dolaze, njegova dijalekta i slično, a najbolja među djevojkama u tom je pogledu bila Đurđica Plavšić iz

Bošnjaka. Među pobjednicima 41. revije snaša, djevojaka i momaka, jedino je prvoplasirani momak ove godine iz druge županije, a riječ je o Josipu Čičku iz Slavonskog Broda.

U programu priredbe i ove godine sudjelovao je KUD "Šokadija" iz Starih Mikanovaca, a predstavile su se i "Nene", ženska pjevačka skupina iz Bošnjaka. Poseban dio programa činio je tzv. Etno kutak u kojemu se, na pozornici, koju je scenografski osmislio Josip Knežević, predstavila vezilja zlatoveza Marija Čosić-Matićeva iz Vrbanje. I tijekom revije, a i poslije u dvorani mikanovačke škole goste je zabavljao Tamburaški sastav "Kristali" iz Županje. Inače, u okviru programa 41. priredbe "Mladost i ljepota Slavonije", vikend prije održana su još dva zanimljiva događanja; 3. šunkijada i 2. pokladno jahanje koje je ove godine okupilo imponzantan broj od 98 jahača!

VEČERI DR. MATIJE BAČIĆA BABINA GREDA

“Kad zapjevam tio pa veselo”

U Babinoj Gredi koncem prosinca održane su «Večeri dr. Matije Bačića». Manifestacija je to od velikog značaja za žitelje Babine Grede, ali i ostale zaljubljenike u tradicijsku baštinu. Zanimljivo je da smotra skuplja sve veći broj pjevačkih skupina.

Županijske skupine, inače, najčešće su dio nekog KUD-a, crkvenog zbora ili udruge. Rado nastupaju u Babinoj Gredi, jer između ostalog, neke od njih to vodi i do nastupa na regionalnoj smotri u Slavonskom Brodu.

Predsjednik babogredskog KUD-a Mato Knežević naglašava značaj manifestacije «Večeri dr. Matije Bačića», koji ponajprije pronalazi upravo u Županijskoj smotri «Kad zapjevam tio pa veselo», jer, kako kaže, "to je jedini način da sačuvamo izvornost slavonske pjesme". Na ovaj način, prema Kneževićevim riječima, na mlađe se

prenosi ljepota slavonskog tradicijskog pjevanja. "Slikovito rečeno, za Slavoniju je to, što je za Dalmaciju klapska pjesma", rekao je predsjednik KUD-a «Mijat Stojanović». On je još istaknuo kako se na žalost u nekim skupinama gubi izvornost u pjevanju, "a upravo su glasovi", zaključuje Knežević, "uz nošnje naše bogatstvo koje moramo čuvati u ovo elektronsko doba. Upravo je to povod i razlog zbog kojega će se

jati u organizaciji Županijske smotre akapela pjevanja u okviru «Večeri dr. Matije Bačića».

“Najbolji nastupili na regionalnoj smotri”

Ženske pjevačke skupine «Nene» - KUD-a «Branimir» iz Bošnjaka, te «Snaše» KUD-a «Josip Kozarac» iz Štitara, muška pjevačka skupina KUD-a «Mijat Stojanović» iz Babine Grede, i mješovita pjevačka skupina KUD-a «Slavko Janković» - Rokovci-Andrijaševci, izabarni su za predstavnike Vukovarsko-srijemske županije na regionalnoj smotri Slavonije, Baranje i Srijema u Slavonskom Brodu. Tako je odlučila stručna komisija nakon što je čula 27 pjevačkih skupina, koje su se predstavile na županijskoj smotri folklornih pjevačkih skupina «Kad zapjevam tio pa veselo» održanoj u okviru «Večeri dr. Matije Bačića» u Babinoj Gredi.

FESTIVAL FOLKLORNE KOREOGRAFIJE

«Vinkovci domaćin Festivala»

Šestu godinu zaredom održan je Festival folklorne koreografije, koji ima natjecateljski karakter, i kao takav je jedinstven u Hrvatskoj. Po prvi puta domaćin koreografima, čije su koreografije dobile zeleno svjetlo i ušle u uži izbor za natjecanje, bili su Vinkovci. Festival je otvorenim proglasio vinkovački gradonačelnik Mladen Karlić, te je tom prigodom uz uspješan nastup članovima kulturno-umjetničkih društava-gostima iz svih krajeva, poželio ugodan boravak u gradu na Bosutu. A vinkovački gosti došli su iz svih krajeva Lijepa Naše. U natjecateljskom dijelu predstavilo se sedam ansmbala. Primjerice, koreografkinja Romana Fezi-Martinić prva se predstavila publici plesovima iz Gacke «Pruž mi mala preko kola ruku», koje su izveli članovi folklornog ansambla «Zdenac» iz Garešnice.

«Nastupi praćeni budnim okom selektora»

Vladimir Kuraja za lindžo, hercegovačku poskočicu, na 6. festivalu folklorne koreografije osvojio je treće mjesto. Selktori Goran Knežević i Josip Vinkešević, odlučili su da drugo mjesto pripadne koreografu Stjepanu Perko za pjesme i plesove Zagrebačkog Polja «Pri mladenkine hiže», dok je prvim proglašen koreograf Marko Maričić za koreografiju «Zbogom dragi pratila te srića» iz jezerskog mornarskog bala s otoka Murtera. Ocjenjivali su, pojasnili su, isključivo kvalitetu koreografije.

ŽUPANJA, 25. siječnja - 05. veljače 2008.

Svečanost otvorenja 41. šokačkog sijela

-Kako se lijeno vrtjelo vodeničko kolo na sivome oku naše Save, tako su vodenice brojale naše dane, tjedne, mjesece, godine i stoljeća. I samljele jedno davno vrijeme koje je poput brašna procurilo kroz prste.

Hranili smo ih zrnjem s naših polja, a one nam uzvraćale bijelim prahom i rumenom koricom kruha.

Poneki njihovi žrvnji, oglodane osovine, sidra, kerepnice, klade i lenderi još su na dnu Save. Ali i u dnu naših srca.

Rečeno je to u 80-minutnom programu Otvorenja Sijela u kojemu su pitkim rečenicama, dosjetkama, arhaičnim napjevima, zaboravljenim pjesmama, poslovima i običajima, oživljeni davni događaji vezani uz mlinove na vodi, Savu i njezinu obalu.

Oko 140 izvođača prikazalo je pregršt idiličnih slika : od praskozorja u kojemu su vile silazile iz krošnji topola i vrba te budile vodeničara i pokretale veliko vodeničko kolo, preko prolaska lovaca, nailaska kopača, dovoženja vreća zaprežnim kolima, graničara koji su na „pokusnoj službi od tri mjeseca“, močenja lana, pranja vreća, asura i tepiha, kupanja u plicaku i čobanskih igara, do veličanstvene završne slike u kojoj ketuši uz pomoć gotovo cijeloga sela užima i amičima privlače vodenicu na drugo mlinište ili na zimovalište.

Sve je to, dakako, bilo moguće ostvariti na pozornici dvorane „Mladost“ u Županji koja je svojom širinom, visinom i dubinom dopuštala dokazanim Avramovićima razmah ideje te je (uz svjetlosne i zvučne efekte) vodenica-ketušica bila doista dojmliiva u svojoj prirodnoj veličini .

U takvome prostoru i ugođaju svoju su zadaću odlično ostvarili svi izvođači, članovi udruga i pojedinci : „Kristal-Sladorana“ - Županja, „Tomislav“ - Županja, PVP Serežani - Županja, „Branimir“ - Bošnjaci, „J.Kozarac“ - P.Podgajci, „J.Kozarac“ - Štitar, „S.Janković“ - Rokovci-Andrijaševci“, GAK Županja, TS-i „Patria“, „Begeš“ i „Žute dunje“, te Marko Debak iz Županje i Jasna Ozorčić iz HNK-Osijek. Brojne ugledne goste Otvorenja Sijela iz cijele županije pozdravio je gradonačelnik Davor Miličević te prigodnim riječima označio početak 41. manifestacije Šokačko sijelo.

Folklorne večeri Sijela

Folklorna večer 1968. godine pod nazivom „Šokačko sijelo“ bila je klica iz koje se tijekom četiri desetljeća razgranala široka krošnja kulturno umjetničkog stvaralaštva. Prije svega šokačkoga . Sada je Sijelo 12-dnevno s dvadesetak različitih priredaba i susreta u kojima sudjeluju stotine raspoloženi iz svih šokačkih područja, drugih hrvatskih krajeva i inozemstva.

I 41. godinu zaredom, okosnica su bili folklorni sadržaji:

dvije večeri za koje posjetitelji jasno znaju što će gledati i slušati, u kojima je

svaka skupina izvođača jedan veliki uvezani dukat.

Prve su večeri (29. siječnja) osobitosti folkloru svoga šokačkog kraja kroz korektne nastupe prikazali plesači, pjevači i svirači iz Babine Grede, Soljana, Ivankova, Velike Kopanice, Sibirja i Požege. Izmjenjivale su se različite nošnje, plesne i glazbene jedinice, razlikovali se jedni od drugih, nagrađivani pljeskom. Osobito su toplo bile primljene slike i pjesme nadahnute temom Sijela, vodenicama i vodotocima, poput : Kad se slegnu vode na livade, U oblaku vila, Savo vodo...

Folklorno-etnoloških dragulja bilo je i u drugoj večeri (30. siječnja) koja je također obilovala različitošću nošnji i programa, ali jednako dobrom uvježbanošću. Pored glazbala i pjesama koje se rijetko čuju (Ječam brdo begeniše, Žito želi, Okrunjeno nebo zvezdama) bilo je i u ovoj priredbi već gotovo zaboravljenih šetanih kola : Izvor voda izviral, Što se Sava zamutila, Ajte druge ... No, dukat i dragulj večeri svakako je bio ophod „Ljelje“ iz Gorjana. Te su večeri na pozornici Sijela svoje selo u punome svjetlu predstavili i izvođači iz Bošnjaka, Slakovaca, Vrbanje, Jaruga, Lovasa, Garčina i Draža.

Obje su večeri privukle veliki broj ljubitelja folkloru pa je dvorana bila ispunjena „do posljednjeg mjesta“.

Protekla su četiri desetljeća gledatelji strpljivo pratili gotovo istu vrstu programa u izvedbi jednih te istih izvođača. Uporno je, naime poštivana praksa nastupanja KUD-ova s područja bivše općine. Odbor je Sijela sada dopustio izbor sudionika i s ostalih šokačkih područja, publici je bilo poznato da će doživjeti nešto novo i eto povećanog zanimanja.

Večer umjetnički oblikovanog folklor

Takvom je folklornom građom obilovala treća folklorna večer u Sijelu (2. veljače). Uz domaćine „Kristal“ i „Tomislav“ nastupili su njihovi ovogodišnji gosti iz Bjelovara, Duge Rese, Nevijana(Pašman) te Ljubuškog i Žepča (BiH).

Snažnim pljeskom pozdravljane su vrckave izvedbe slavonskog, baranjskog i bunjevačkog područja, suzdržane i dostojanstvene dalmatinskih otoka i kopna, stare „Nevijanske kolede“ s Pašmana te snažne i arhaične hercegovačkog krša i nizine a sve je završilo dugotrajnim skandiranjem završnome kolu „Ere s onoga svijeta“.

Izložba ručnih radova - PRIVLAKA

Po deveti puta u Privlaci je 9. i 10. veljače održana izložba ručnih radova. Na jednom se mjestu moglo vidjeti bogatstvo rukotvorina napravljenih različitim vrstama rada, od heklanja, šlinganja, vezenja, zlatoveza, različitih ukrasnih predmeta, stolnjaka, miljeta, slika, korpica, ukrasnih boca. Prvi puta izložba je održana u prostoru KC «Klasje», gdje su članice napravile etnokutak sa starijskim kredencem i namještenim krevetom. U sklopu izložbe održano je sijelo, gdje su se uz izradu ručnih radova pričavale dogodovštine uz pjesme ženske pjevačke skupine KC «Klasja».

SMOTRA TRADICIJSKIH GLAZBALA U ILAČI

Održana 7. smotra glazbala

Kulturno-umjetničko društvo "Matija Gubec" iz Ilače u suradnji sa ZAKUD-om organiziralo je sedmu Međunarodnu smotru tradicijskih glazbala Republike Hrvatske. U Hrvatskom domu u Ilači okupljeni na sada već tradicionalnom događaju u ovom mjestu, uživali su u nastupima brojnih izvođača. Naime, iz godine u godinu broj sudionika smotre povećava se, a isto tako veći je i broj zemalja iz kojih dolaze. Ove godine na Međunarodnoj smotri tradicijskih glazbala u Ilači nastupili su svirači iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Mađarske i Slovačke. Predstavili su svoje umijeće na tradicijskim glazbalima.

Na tradicijskim glazbalima predstavili tradiciju svoga kraja

Predstavljajući tradiciju svoga kraja sudionici Smotre nastupili su sa samicom, gajdama, cimbalom, diplama, guslama, dudama, dvojnicama i ljericom. Na samici su se predstavili Ivan Vorgić iz Tovarnika, Đuka Vidić iz Lovasa i Dragan Šokčević iz Slakovaca. Gajde su svirali Anita Tomoković, Andor Vegh i Stjepan Stipetić – splet baranjskih pjesama, zatim podravske dude Pavo Godany, dvojnice, diple i gajde uz pratnju bajsa, kontre i samice – Hrvatski gajdaški orkestar, Tomislav Kovač iz Posušja – gusle, ljerica i diple, dok su gosti iz Slovačke svirali cimbal, kontrabas i violu.

Bogat popratni program

Osim svirača tradicijskih glazbala na smotri su nastupili KUD "Seljačka sloga" iz Slakovaca, te ŽPS "Nene" iz Bošnjaka. Upriličena je i prodajna izložba slika od slame koje su izradili članovi KUD -a "Matija Gubec" iz Tavankuta, a pjesmama na temu Ilače i tradicijskih glazbala predstavio se pučki pjesnik Đuro Kuveždić. Slobodno se može reći kako je cilj ove manifestacije još jedanput opravdan - očuvati od zaborava tradicijska glazbala, te tradiciju sviranja prenijeti i na mlađe naraštaje.

SVE SE ČAJE OKUPIŠE - IVANKOVO

Sve poznatija ivankovačka manifestacija

Čaje, majstori slavonskih svatova, tradicionalno su se i ove godine okupili u Ivankovu. Sve popularnija manifestacija "Sve se čaje okupiše" održana je jubilarni - deseti put. Ivankovčani su i ove godine imali jednog gosta, ovaj put iz obližnjih Budrovaca. Na manifestaciji, čiji je cilj očuvati tradicijska bogatstva Slavonije i svatovske običaje kroz lik čaje, uspjeli su se okupiti i sudionici prijašnjih susreta, pa ih je na pozornici bilo 20-ak. Četvorica mladih čaja na manifestaciji potvrda su da tradicija slavonskih svatova neće biti zaboravljena - rekao je Paško Barunčić, domaćin susreta te hrvatski i svjetski rekorder. Naime, on je tijekom 37 godina uspješno organizirao gotovo 500 svatova.

Čajo za Guinnessovu knjigu rekorda

Za odgovornu dužnost čaje biraju se omiljeni ljudi u selu, koji zabavljaju i animiraju goste do ranih jutarnjih sati. Nekada je to bio zet, a u posljednje vrijeme je to osoba s osobinama na razini zadatka. Ivankovčanin Paško Barunčić jedan je od najomiljenijih šokačkih čaja, jer je do dana manifestacije vodio čak 488 svatova. «Već imam ugovorena 23 svadbeno veselja za ovu godinu, čime ću premašiti brojku od 510 svatova. Organizirat ćemo i svečanost proslave 500. svatova, na koju planiramo pozvati i goste iz 'Guinnessove knjige rekorda'», - najavio je Paško Barunčić, jedan od najpoznatijih čaja ovoga kraja.

Čajina uloga u svatovima

Odjeveni u nošnje, odnosno čajinu radnu odjeću s neizostavnim šeširom na glavi i sjekiricom u ruci, čaje su se publici predstavili pošalicama, šaljivim bećarcima i običajima svog sela. Ujedno su podsjetili na zadatke i ulogu svakog čaje koji se brine o svim detaljima svatova: doček gostiju, priprema i serviranje hrane i pića, vođenje pjesme i kola, prikazivanje darova mladencima, podizanja atmosfere u svatovima. Ove godine na manifestaciji «Sve se čaje okupiše» prikazani su i pravi mali svatovi, kako bi se slikovito, kroz šokačko svatovsko veselje, prikazalo što sve čajo u svatovima treba činiti.

U popratnom programu uz KUD domaćin nastupili i gosti

Uz domaći KUD "Ivan Goran Kovačić", koji je uz potporu Općine Ivankovo i Vukovarsko-srijemske županije organizirao manifestaciju, nastupili su gosti iz Vugrovca kod Sesveta, Tamburaški sastav Đeram i Štitarske snaše. U popratnom programu postavljena izložba fotografija "Crveno-bijelo" Dražena Bote, te je predstavljena "Etnokujna" u kojoj su gošće iz Štitara predstavile svoje umijeće kuhanja.

RETKOVCICI, 11. siječnja - 02. veljače 2008.

V. susreti dramskih amatera

Retkovci, malo slavonsko selo, a veliko po svojoj ljubavi prema dramskom amaterizmu i čitavoj kulturnoj baštini svojega mjesta i svojega zavičaja.

Prvi Susreti kazališnih amatera u Retkovcima održani su 1975. godine pod nazivom «Dani Joze Ivakića».

Na njima je nastupilo nekoliko grupa, a dvije godine poslije priredba prerasta u općinske susrete.

Utemeljitelj ovih Susreta bio je Nikola Živković Mika, retkovački učitelj, redatelj, scenograf, čovjek široke duše i nesebična duha.

Od 1975. godine broj dramskih družina stalno će se povećavati, a Retkovci postaju značajno kulturno središte vinkovačke općine.

Od godine 1981. na dramske susrete u Retkovcima pozivani su istaknuti akademski glumci koji – svojim nastupima – pridonose sadržajnom i kvalitetnijem bogaćenju susreta.

Publiku su oduševljavali nastupima Fabijan Šovagović, Marija Kohn, Mira Banjac, Rade Šerbedžija, Ivan Heitl, Žarko Mijatović, Predrag Miletić, Marija Sekelez, Miodrag Petrović Čkalja i drugi poznati glumci.

Održavanje predstava na Susretima zahtijevalo je tehničku opremljenost scene, u čemu je svoju pomoć pružalo Gradsko amatersko kazalište «Joza Ivakić» - Vinkovci. Tomu je naročito pridonosilo razumijevanje kolektiva kazališta i njegovih ravnatelja, književnika Vladimira Rema i profesora Himze Nuhanovića.

U rješavanju scenografskih zahtjeva pomagali su akademski kipar Ivan Križanac i slikar Ivan Lončar Žan.

U tijeku Domovinskog rata Susreti dramskih amatera su prekinuti, a Dom kulture ne pruža više primjerene uvjete za održavanje bilo kakvih manifestacija.

ZAKUD Vukovarsko-srijemske županije i Gradsko kazalište «Joza Ivakić» 2004. godine obnavljaju ovu manifestaciju, a kroz protekla četiri susreta u Vinkovcima, kazališni amateri naše županije pokazali su da dramski amaterizam u Slavoniji i dalje živi.

Zahvaljujući velikom zalaganju Zajednice kulturno-umjetničkih djelatnosti, potpori Vukovarsko-srijemske županije i općine Ivankovo, Retkovčani ponovno postaju domaćini Susreta dramskih amatera.

Od 11. siječnja – 2. veljače ova manifestacija pokazala je da Slavonija, područje bogato prirodnim ljepotama, obiluje kulturnim blagom i zbivanjima te umjetničkim stvaralaštvom – u čijem je korijenu ljubav, nesebičnost, odricanje, davanje – a sve je to označeno riječju: AMATERIZAM.

Dramski amateri i KUD «Sloga» nastojat će i sljedeće godine da retkovački Dom kulture bude mjesto gdje se čuva tradicija: običaji, jezik, ali se isto tako teži «zanatskom» napredovanju što se tiče ritma, dužine, ujednačenosti glume, iskorištenja prirodnih talenata i primjerenosti odabranog teksta – mogućnostima dramske družine.

Na ovogodišnjim V. susretima dramskih amatera sudjelovalo je sedam amaterskih družina, dok je Gradsko kazalište «Jozza Ivakić» nastupilo kao gost na završnoj večeri, i to prema rasporedu:

11. siječnja 2008. Gradsko amatersko kazalište - Županja; predstava: Oporuka

12. siječnja 2008. Dramska skupina KUD-a «Matija Gubec» - Sotin; predstava: Oproštajno veče

18. siječnja 2008. Dramska skupina KUD-a «Branko Radičević»- Pačetin predstava: Putujuće pozorište Šopalović

19. siječnja 2008. Dramska skupina KUD-a «Joakim Hardi» - Petrovci; predstava: Mačka s devet života

25. siječnja 2008. Dramska skupina KUD-a «Ljudevit Štur» - Ilok; predstava: Proizvođač sreće

26. siječnja 2008. Dramska skupina KUD-a «Tamburica» - Vinkovci; predstava: Dukati

1. veljače 2008. Dramska skupina KUD-a «Sloga» - Retkovci; predstava: Inoče

2. veljače 2008. Gradsko kazalište «Jozza Ivakić» - Vinkovci; predstave :Prosci i Začarani ormar

Sve predstave pratila je i stručna prosudbena komisija u sastavu Vjekoslav Janković, Ana Cvenić, Himzo Nuhanović i Nevenka Živković.

Na posljednjoj, završnoj večeri dodijeljene su diplome za najbolja glumačka ostvarenja i proglašene dvije najbolje skupine, od kojih će jedna predstavljati našu županiju na državnoj smotri kazališnih amatera.

Prosudbena komisija odlučila je da su najuspješnije odigrane uloge ostvarili: Darko Avramović, Elvira Lučić, Blanka Ciprić, Ivica Šop, Lepa Sretić, Miroslav Šašlić, Tomislav Rac, Ivana Kolbas, Vladimir Velko, Milina Mendan, Rade Brkić, Zlata Tutić te Vesna Šinjori i Marko Sabljaković.

Najboljim skupinama proglašeni su Gradsko amatersko kazalište - Županja te dramska skupina KUD-a «Sloga» - Retkovci.

Ove dvije predstave bit će odigrane u Gradskom kazalištu Vinkovci, a selektor za 48. festival hrvatskih kazališnih amatera odlučit će koja će skupina predstavljati Vukovarsko-srijemsku županiju u Kastvu na državnoj smotri u svibnju ove godine.

IZDANA MONOGRAFIJA O KUD-U «SELJAČKA SLOGA» IZ SLAKOVACA

Kulturno-umjetničko društvo «Seljačka sloga» iz Slakovaca svečano je proslavilo 50 godina postojanja, a u sklopu proslave predstavljena je i monografija «50 godina Kulturno-umjetničkog društva Seljačka sloga - Slakovci, 1956. – 2006.» autora Ante Kneževića. «Slavlje smo odgodili na dvije godine, jer nismo imali novca za kompletnu opremu monografije» rekao je Adam Šakić, predsjednik KUD-a te dodao kako KUD u kontinuitetu od 50 godina njeguje tradicijske običaje, a unutar njega djeluju tamburaška i folklorna sekcija, dok planiraju i osnivanje tamburaške sekcije za mlade. Trenutačno KUD ima 50 aktivnih i 15 pridruženih članova, od 6 do 67 godina, koji redovito putuju i nastupaju diljem Hrvatske. Prošle godine su kao najuspješniji osvojili prvo mjesto na Folklornim večerima Vinkovačkih jeseni. «Seljačka sloga» je osnovana među prvim KUD-ovima u slavonskoj, prije nje su osnovana društva samo u Županji i Babinoj Gredi.

"Knjiga ima tematsko - kronološki pristup, a zahvaća razdoblje od 1913., kada je u Slakovcima utemeljena Hrvatska

čitaonica, u kojoj su povojni kulturnog društva, 25. veljače 1956. osnovan je KUD, kakvog poznajemo i danas. Kroz društvo su prošla 362 člana, a jedino u teškom ratnom razoblju nije djelovalo, kad su svi ostali bez vrijednih starih nošnji, ali se okuplja već 1993. i ponovno nastupa na Vinkovačkim jesenima" – rekao je autor monografije- Ante Knežević, kojeg izdvaja imponantan publicistički opus, a od njegovih 13 knjiga čak je sedam posvećeno Slakovcima. Kaže da već prikuplja građu za novu knjigu o 200 godina školstva u Slakovcima, te da je Vijeće HRT-a odobrilo snimanje slakovačkog kirbaja. Tijekom programa podijeljena su i priznanja svim članovima za aktivno sudjelovanje i potporu KUD-a, a takvo je dodijeljeno i Glasu Slavonije, jednom od sponzora monografije, koje je primio član Uprave Marijan Beljan. Monografija je vrlo bogato opremljena, na 240 stranica sadrži više od 400 fotografija koje svjedoče o radu i djelovanju društva, a tiskana je u 500 primjeraka. Rečeno je kako je ona rezultat arhivskog istraživanja sa značajnim podacima i

kulturno-povijesnim činjenicama. Program su uveličali tamburaški sastav Salaš iz Gradišta i članovi tamburaške sekcije KUD-a «Seljačka sloga».

HUK «LAJČO BUDANOVIĆ» u posjetu Gunji

05.04.2008. godine u Gunju je stigao HUK «LAJČO BUDANOVIĆ» iz Male Bosne kod Subotice. Nakon smještaja kod domaćina i ručka, uslijedilo je presvlačenje u narodne nošnje i pripreme za nastup u Domu kulture. U 19,30 počeo je program kojemu su sudjelovali najmlađi graničari, malo stariji i odrasli, zatim dječja skupina i odrasli HUK «Lajčo Budanović» te zbor mladih župe sv. Jakova «ANGELUS»

06.04.2008. okupljanje pred crkvom u 9,30 sati. Nova zvona i novi zvonik blagoslovio je biskup M. Srakić. Blagoslovu je nazočio i ministar Petar Čobanković, te ostali gosti koji su bili na svetoj misi. Kulturno-umjetnički program izveli su sljedeći KUD-ovi: HKUD Župa - ZOVİK, HUK «Lajčo Budanović» - Mala Bosna, Zbor mladih «Angelus» - Gunja, KUD «Graničari» - Gunja.

SVINJAREVCI "Poklade su i ljudi su dani"

Kulturno-umjetničko društvo «Dukati» - Svinjarevci organiziralo je manifestaciju «Poklade su i ljudi su dani» 02. veljače 2008. godine s ciljem očuvanja tradicije pokladnih običaja mjesta i okolice. Na ovoj manifestaciji sudjelovala su 4 društva, i to:

KUD «Josip Lovretić» Otok, KUD «Zrinski» Berak, KUD «Matija Gubec» Sotin i KUD «Dukati» Svinjarevci.

Svi članovi KUD-a bili su prikladno «umaškarani», te su u povorci obišli selo i vratili se do Vatrogasnog doma gdje je održano prigodno slavlje – ples pod maskama, biranje najboljih maski, dodjela zahvalnica te zakuska za sve sudionike manifestacije. Slavlje je trajalo do 2 sata.

Povorku je popratilo veliki broj građana.

Program manifestacije DIVAN JE KIĆENI SRIJEM za 2008. g.

15. 05. 2008. Dan općine Nijemci
18.30 h – Polaganje vijenaca za sve poginule branitelje na groblju u Nijemcima

19.00 h – Misa zadušnica - crkva sv. Katarine u Nijemcima

19.30 h – Svečana sjednica Općinskog vijeća i Poglavarstva općine Nijemci – velika općinska vijećnica

16. 05. 2008. Konferencija na temu prekogranične suradnje

10. 00 h – Projekt AGRO-DEV

« Integrirani razvoj agro prehrambene industrije u Gornjejadranskoj regiji »
Radionica: « Suradnja kao mogući razvojni alat u regiji »

Mjesto održavanja: Općinska vijećnica - Nijemci

17. 05. 2008. Susreti folklornih skupina u Lipovcu

20.00 h – Susreti folklornih skupina

Voditeljica: Maja Žderić

Sudjeluju: KU « Škrapa » Momići

KUD « Posavac » - Vrbanja

KUD « Tomislav » - Golubinci

HKC « Srijem » - Srijemska Mitrovica

KUD « Samica » - Novi Jankovci

KUD « Spačva » - Donje Novo Selo

KUD « Grančica » - Đeletovci

KUD « Sloga » - Bapska

Zabavni band za pučanstvo

Mjesto održavanja: školsko dvorište - Lipovac

18. 05. 2008. Streljačko natjecanje u gađanju pokretnih meta – Donje Novo Selo

9.00 h – Streljačko natjecanje u gađanju pokretnih meta

Organizator: LD « Gradina » - Donje Novo Selo

Mjesto održavanja: Donje Novo Selo

24. 05. 2008. « Sijelo pučkih pisaca » - Đeletovci

20.00 h – Susret pučkih pisaca u Đeletovcima

Organizator: KUD « Grančica » Đeletovci

Mjesto održavanja: Đeletovci

25. 05. 2008. Ribičko natjecanje

08.00 h – Ribičko natjecanje

Organizator: Ribičko društvo «Bosut» - Apševci

Mjesto održavanja: Apševci – kod mosta

30. 05. 2008. Susret tamburaša u Srijemu – Nijemci

17.00 h – Sajam kulture, turizma i gospodarstva – Nijemci;

20.00 h – Tamburaška večer

Voditeljica: Maja Žderić

TS « Tambura band »

TS « Bajе »

TS « Đeram »

TO Pajo Kolarić

Mjesto održavanja: središnji park – Nijemci

Alternativa: školska dvorana Nijemci

31. 05. 2008. Središnja manifestacija – Nijemci

10.00 h – Sajam kulture, turizma i gospodarstva – središnji park u Nijemcima

11.00 h – Slikarska kolonija – središnji park u Nijemcima

15.00 h – Natjecanje u spravljanju fiš paprikaša; Nijemci ispred Vatrogasnog doma

20.00 h – Središnji svečani program manifestacije – školska dvorana - Nijemci

Sudjeluju: Školski zbor Nijemci

KUD « Apševački veseljacі » - Apševci

KUD « Dunav » - Vukovar

KUD « - Nadin » Benkovac

HKPD « - Stjepan Radić » Novi Slankamen

KUD « Ivan Vitez Trnski » - Nova Rača « Ognjišta » - Lug Branković BiH

Ženska pjevačka skupina KUD-a « Šokadija » - Lipovac

Muška pjevačka skupina - Babina Greda

22.00 h – Zabavni program

01. 06. 2008. Dan dječjeg stvaralaštva i kreativnosti – Nijemci

10.00 h – Sajam kulture, turizma i gospodarstva

11.00 h – Slikarska kolonija

17.00 h – Dječji mimohod - Nijemci

18.00 h – Nastupi dječjih folklornih skupina;

Nastupaju

1. KUD « Ivančice » - Kutina

2. KUD « Spačva » - Donje Novo Selo

3. KUD « Grančica » - Đeletovci

4. KUD « Bosut » - Podgrađe

5. KUD « Matija Gubec » - Ilača

6. HKPD « Tomislav » - Golubinci

7. KUD « Tomislav » - Županja

8. KUD « Zvonko Ban » - Jarmina

9. KUD pri DVD - Nijemci

10. KUD « Lisinski » - Vinkovci

11. KUD « Izvor » - Rakovica

12. HKGD " Dunav " - Vukovar

20 00 h – Kazališna predstava za djecu i odrasle

21.00 h – Zabavni program

Mjesto održavanja: središnji park – Nijemci (alternativa školska dvorana)

12. 07. 2008. Županijsko natjecanje orača

Mjesto održavanja: Nijemci

predstavljamo...

ZAKUD IZDANJA

KNJIGE

40
VINKOVAČKIH
JESENI

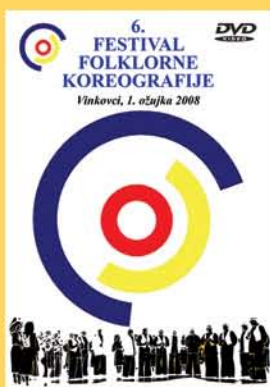
MONOGRAFIJA
"40 VINKOVAČKIH JESENI"
244kn

SUVENIRI

SUVENIR GRADA VINKOVACA
"GORI LAMPA NASRID VINKOVACA"
366kn

DVD

6. FESTIVAL FOLKLORNE
KOREOGRAFIJE
49kn

NAJAVNI VIDEO SPOT 42.
VINKOVAČKIH JESENI
29kn

SVEČANOST OTVORENJA
42. VINKOVAČKIH JESENI
49kn

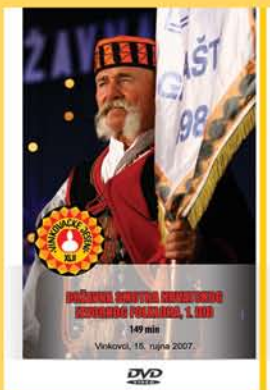
SVEČANI MIMOHOD
SUDIONIKA 42. VINKOVAČKIH
JESENI I REVIJA KONJSKIH
ZAPREGA
49kn

MEĐUŽUPANIJSKA SMOTRA
DJEČJIH FOLKLORNIH
SKUPINA 1. dio
69kn

MIMOHOD DJEČJIH SKUPINA
I 2. dio MEĐUŽUPANIJSKE
SMOTRE DJEČJIH SKUPINA
69kn

DRŽAVNA SMOTRA HRVATSKOG IZVORNOG FOLKLORA 1. dio
49kn

DRŽAVNA SMOTRA HRVATSKOG IZVORNOG FOLKLORA 2. dio
69kn

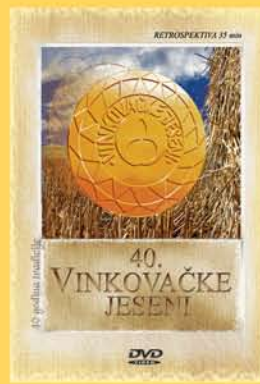
NAJAVNI VIDEO SPOT 41. VINKOVAČKIH JESENI
29kn

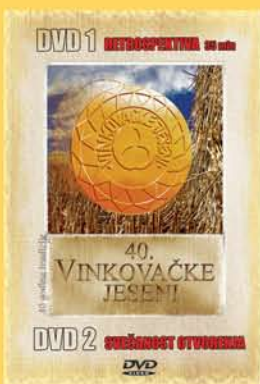
SVEČANOST OTVORENJA 41. VINKOVAČKIH JESENI I RETROSPEKTIVA
69kn

NAJAVNI VIDEO SPOT 40. VINKOVAČKIH JESENI
29kn

DVD KOMPLET BOX 40. VINKOVAČKIH JESENI
7 DVD-a
249kn

SVEČANOST OTVORENJA 40. VINKOVAČKIH JESENI I RETROSPEKTIVA
69kn

RETROSPEKTIVA 39. VINKOVAČKIH JESENI
49kn

NAPOMENA:

- u cijene uključen PDV

NARUDŽBE na

ZAKUD VINKOVCI
Trg Vinkovačkih jeseni 1
tel. 032 334-635
e-mail. zakud@vk.t-com.hr

PROGRAM XVI. OTOČKOG PROLJEČA

19 - 28. svibnja

19,00 sati: 10. MEMORIJALNI MALO-NOGOMETNI TURNIR HRVATSKIM BRANITELJIMA. /Igralište s umjetnom travom - igralište NK - Otok/. Organizator: UDVDR - Ogranak Grada Otoka.

18. svibnja /NEDJELJA/

od 10,00 - 21,00 sat: 2. OTOK - TUNING FEST, /javna površina u Kolodvorskoj ulici - pista stovarišta/. Organizator: Autoklub "Otok" - Otok.

21. svibnja /SRIJEDA/

20,00 sati: TRIBINA NASILJE U OBITELJI /kripta crkve sv. Antuna Padovanskog - Otok/. Organizator: Udruga hrvatska žena - Otok i Obiteljski centar - Vinkovci.

22. svibnja /ČETVRTAK/

13,00 sati: RUKOMETNI TURNIR Udruga žena Vukovarsko-srijemske županije (veteranke), /igralište u OŠ J. Lovretića - Otok/. Organizator: Udruga hrvatska žena - Otok.

24. svibnja /SUBOTA/

TURNIR U BOČANJU /igralište NK - Otok/.

24. svibnja /SUBOTA/

X. ZLATNE GRIVE - prvi dan, konjička manifestacija /hipodrom Čistine/, Organizator: Konjogojska udruga - Otok.

13,00 sati: Izložba konja Konjogojske udruge - "Otok"

14,00 sati: Ocjenjivanje konja

14,30 sati: Memorijalni turnir "Martina Lukinca" u tekličkom jahanju

15,30 sati: Potkovijada, Potezanje konopa i ostale stare sportske igre,

18,00 sati: Predavanje na temu "Ždrebnost kobila", Dr. sc. Nikica Prvanović,

20,00 sati: Konjička noć

13,00 sati: Izložba najboljih grla crne slavonske pasmine svinja. Organizator: Udruga uzgajatelja crne slavonske pasmine svinja - Otok.

25. svibnja /NEDJELJA/

X. ZLATNE GRIVE - drugi dan, Konjička manifestacija /hipodrom Čistine/. Organizator: Konjogojska udruga - Otok.

10,00 sati: Svečano otvorenje

10,30 sati: Smotra preponaša i predstavljanje sudionika preponskih utakmica

10,40 sati: Prva preponaška utakmica

11,40 sati: Druga preponaška utakmica

12,40 sati: Kulturno-zabavni program

13,00 sati: Smotra i predstavljanje seniorskih zaprega

13,10 sati: Croatia kup u vožnji dvoprega - I. kolo

14,30 sati: Smotra i predstavljanje juniorskih zaprega

14,40 sati: Državno prvenstvo u vožnji dvoprega za juniore

17,00 sati: Svečani ručak za sudionike i goste

23.-25. svibnja /PETAK - NEDJELJA/

16,00 sati: TURNIR U TENISU /Stadion NK - Otok/ Organizator: Tenis klub - Otok.

25. svibnja /NEDJELJA/

10,00 sati: KUP VATROGASNE ZAJEDNICE Grada Otok i Vatrogasno natjecanje djece, mladeži i odraslih A i B ekipa - Natjecanje u potezanju

konopa. /stadion NK - Otok/. Organizator: Vatrogasna zajednica Grada Otoka.

25. svibnja /NEDJELJA/

09,00 - 12,00 sati: RIBIČKO NATJECANJE U OTOKU: Natjecanje kadeta i kadetkinja udicom na plovak - članova SRD Virovi - Otok SRD Brežnica Komletinci /Virovi/. Organizator: Športsko ribolovno društvo Virovi - Otok.

31. svibnja /SUBOTA/

20,00 sati: VEČER ZAVIČAJNE RIJEČI I PJESME /kripta crkve sv. Antuna Padovanskog - Otok/. Organizator: Pjevačka skupina Vezenke - Otok i Udruga hrvatska žena - Otok.

01. lipnja /NEDJELJA/

20,00 sati: KONCERT DUHOVNIH I SVJETOVNIH SKLADBI /crkva sv. Antuna Padovanskog/. Organizator: Gradski zbor - Otok.

04. lipnja /SRIJEDA/

ATLETSKA NATJECANJA uz Dan Osnovne škole Josipa Lovretića - Otok /atletska staza/. Organizator: OŠ J. Lovretića.

06. lipnja /PETAK/

18,00 sati: DJEČJE OTOČKO PROLJEĆE /hol škole/. Organizator: Osnovna škola Josipa Lovretića.

07. lipnja /SUBOTA/

20,30 "VEČER ZA MARTINA", koncert KUD-a Šumari - Vinkovci, Trg - pozornica na rukometnom igralištu, Gosti: bač - Roka i did - Tunja, Pjevačka skupina Vezenke - Otok. Etnoreviju u sklopu Koncerta koju organizira Udruga hrvatska žena - Otok.

07. lipnja /SUBOTA/

08,00 sati: RIBIČKO NATJECANJE U KOMLETINCIMA. Natjecanje u sportskom ribolovu SRD BREŽNICA - Komletinci i SRD Virovi - Otok /rijeke Spačva i izletišta Brežnica/. Organizator: ŠRD Brežnica - Komletinci.

08. lipnja /NEDJELJA/

18,00 sati: MIMOHOD KULTURNO-UMJETNIČKI DRUŠTAVA /Zadruga Otok - Trg/. Organizator: KUD "Josip Lovrečić" - Otok. Voditelji: Milka Vida, bač - Roka i did - Tunja.

18,30 sati: REVIJA SVATOVSKIH ZAPREGA /Zadruga-Trg/. Organizator: Konjogojska udruga - Otok. Voditelji: Milka Vida, bač - Roka i did - Tunja.

19,00 sati: FOLKLORNO ZABAVNA VEČER /igralište - Trg/. Organizator: KUD "Josip Lovrečić". Voditelji: Milka Vida, bač - Roka i did - Tunja

21,30 sati: Zajednička večera sudionika mimohoda /Dvorana za svatove u Poduzetničkoj zoni/.

IZLOŽBENI ŠTAND "MINI ZIMNICA" /Trg/. Organizator: Udruga hrvatska žena - Otok.

15,00 - 21,00 sat: IZLOŽBA RADOVA ČLANOVA UDRUGE LIKOVNIH UMJETNIKA OTOČKI VIR, /Trg/. Organizator: Udruga likovnih umjetnika Otočki vir.

12,00 do 24,00 sata: 1. SUSRETI MOTORISTA U OTOKU /javna površina u Kolodvorskoj ulici - pista stovarišta/. Organizator: Moto - klub "Gospodari vjetra" - Otok.

13. lipnja /PETAK/

21,00 sat: Koncert HLADNO PIVO, Igralište NK "Otok". Organizator: Grad Otok.

27. lipnja /PETAK/

21,00 sat: VIII. OTOČKA KULENI-JADA /Dvorana za svatove u Poduzetničkoj zoni/. Voditelj: Branko Uvodić. Gosti: bač - Roka i did - Tunja. Organizator: Grad Otok.

4. srpnja /PETAK/

20,30 sati: KONCERT KIČO SLABINAC I MLADI ŠEST /dvorište OŠ V. Nazor/. Gosti: bač - Roka i did - Tunja. Organizator: Grad Otok.

17,00 sati: KUJNA NAŠIH BAKA /prostorije osnovne škole u Komletincima ili školsko igralište/. Organizator: Udruga žena Gagulanke - Komletinci.

13. srpnja /NEDJELJA/

DAN GRADA OTOKA

21,00 sat: KONCERT MARKA PERKOVIĆA THOMPSONA, Igralište NK "Otok".

Organizator: Grad Otok.

Izvedba starih sportova članova Udruge "Cibalia" - Vinkovci.

NAPOMENA:

•- IZLOŽBA RUKOTVORINA /Ulica Gradinci 57/, Organizator: Udruga "Bijeli vez", Gradinci 57, traje od 8-12 i od 16 do 20 sati.

•- SUVARA će za sve posjetitelje biti otvorena subotom od 9 do 12 sati tijekom trajanja manifestacija Otočkog proljeća. Organizator: Udruga za osnivanje muzejske etnozbirke - Otok.

POKROVITELJ: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

SPONZORI: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, Hrvatska lutrija, Hrvatske vode, Hrvatska elektroprivreda, Hrvatske šume, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Otok, Privredna banka - Zagreb, Opća poljoprivredna zadruga - Otok, Poljoprivredna zadruga - Komletinci, PIK - Vinkovci, Vinkovački vodovod i kanalizacija, Osječka pivovara, Vranjevo - Otok, Pekara Matas - Otok.

Medijski pokrovitelj: Vinkovačka televizija.

19. svibnja - 13. srpnja 2008. OTOK

XVI. OTOČKO
PROLJEĆE

GRAD OTOK tel. (032) 394 756 www.otok.hr

dobro došli!

PROGRAM MANIFESTACIJE LISTAJ LIPO STARA

SUBOTA - 17. svibnja

10,00 sati - « ACIN SALAŠ » - Vukovarska 94

Teniski turnir –
SŠTK –TEHNIČAR- i
TK –TORDINCI

UTORAK - 20. svibnja

12,00 sati - « ACIN SALAŠ »
Malonogometni turnir-kvalifikacije

SRIJEDA - 21. svibnja

DAN OPĆINE I DAN OŠ TORDINCI
10,30 sati - CROSS NATJECANJE –
učenika OŠ TORDINCI

12,00 sati - « ACIN SALAŠ »
Malonogometni turnir - polufinale
19,00 sati - « ACIN SALAŠ »
Malonogometni turnir - finale

ČETVRTAK - 22. svibnja

15,00 sati - STADION « PAŽA »-ANTIN
Tradicionalni općinski turnir u
nogometu

PETAK - 23. svibnja

17,00 sati - Polaganje vijenca i paljenje
svijeća kod Spomen-obilježja
u Tordincima ispred Rimokatoličke
crkve

17,15 sati- Svečana sjednica
Općinskog vijeća i Općinskog pogla-
varstva Općine Tordinci

18,30 sati- Sv. misa zadušnica - za sve
poginule i stradale hrvatske branitelje i
civile u Domovinskom ratu

20,30 sati - « LISTAJ LIPO STARA »
-otvaranje tradicijske manifestacije
smotre folklor

« ŠOKAČKA KRALJICA »
-u sklopu otvaranja izbor najljepše
djevojke u narodnoj nošnji
Dom kulture-Tordinci-Trg hrvatskih
žrtava 9

NEDJELJA - 25. svibnja

9,00 sati - « LISTAJ LIPO STARA » -
prijam gostiju

9,30 sati - Sveta misa u Rimokatoličkoj
crkvi

11,00 sati - Svečani mimohod
13,00 sati - « ACIN SALAŠ » - prigodni
ručak za uzvanike i goste

NEDJELJA - 01. lipnja

11,00 sati - Otvorenje
AUTOHTONOG ETNO – EKO
SEOSKOG IMANJA-KOROĐ,
I.L.Ribara 26

NEDJELJA - 08. lipnja

9,00 sati - Memorijalni vatrogasni turnir
«Martin Antinac -Veka»

ANTUN GUSTAV MATOŠ (1883. - 1914.)

U Tovarniku je u petak 13. lipnja 1873. godine rođen Antun Gustav Matoš. Otac mu je, August, kraće vrijeme učiteljevao u Tovarniku gdje je na svijet došao mali Gustav koji je imao dvije godine kad su napustili Tovarnik i preselili u Zagreb. Kako su obiteljski korijeni sezali u Bačku, za sebe je znao reći: „Ja sam, dakle, Bunjevac porijeklom, Srijemac rodom, a Zagrepčanin odgojem.“ Sve je to, doista, i bio. Roditelji su mu namijenili udoban život hrvatskog intelektualca pa su ga prvo upisali u gimnaziju. Uz, ne baš osobito, učenje gimnazijskog gradiva učio je svirati violončelo i francuski jezik što je poslije u životu praktično iskoristio. Nakon završene gimnazije šalju ga u Beč na studij veterine. Nije Matoš sebe vidio, kako sam kaže, kao pasjeg dentista i konjskog specijalista. Više mu je odgovarao boemski život u Beču. Vratio se kući u Zagreb duge kose i nezavršene veterine. Već 1892. počeo je objavljivati u Vijencu. Još kao đak prihvatio je ideje Ante Starčevića, zalazio u dom Ivana Mažuranića i ostvario jake veze sa Stjepanom Radićem i Vladimirom Vidrićem. Postojala je čvrsta veza s obiteljima Tkalčić i Ogrizović. Te su obitelji bile podrška i utočište kad god bi se vraćao u Zagreb.

Pošalju ga u vojsku, on odatle pobjegne. Uhvate ga i zatvore u petrovaradinsku tvrđavu. I odatle uspije pobjeći i ode u Srbiju. Upoznao je kulturni život Beograda i Srbije, a sebe je uzdržavao podučavajući djecu, svirajući violončelo i pišući za pojedine zagrebačke novine. Svojim pravaškim stavom branio je Hrvatsku i Hrvatstvo pa se zamjerio mnogima u Beogradu te 1898. napušta Srbiju i pod tuđim imenom odlazi u Europu: Beč, München, Ženeva, Pariz. Budući da je bio vojni bjegunac, godinama je boravio izvan Hrvatske. 1904. g. opet se vraća u Beograd gdje boravi do početka 1908. Iz Srbije je češće potajno znao dolaziti u Zagreb, odsjedao je kod prijatelja Milana Ogrizovića, umirio dušu i opet, potajno, odlazio. Život boema i bjegunca ostavlja teške posljedice na zdravlje te Matoš 1906. počinje osjećati tegobe, pa bolove u grlu i ruci i 1914. umire od tuberkuloze. Iza sebe je ostavio osebujan život i još osebujnije književno djelo.

Ogledao se u lirici, njegovi soneti moraju taknuti i najmračniju dušu, pisao je prozu: eseje, feljtone, putopise, crtice, humoreske, beletrističku prozu, polemike... Objavljivao je u časopisima Savremenik, Hrvatska smotra, Mlada Hrvatska, Hrvatska sloboda, Koprive, Hrvatska prosvjeta, Obzor... Za života je objavio tri knjige beletrističke proze: Iverje, Novo iverje i Umorne priče. Sva ta proza oslikava hrvatsku stvarnost toga vremena. U priči Pereci, friški pereci ima i autobiografskih elemenata. Glavni junak Unukić je buntovni mladić koji se ne miri sa strogim austrijskim, vojnim propisima i zbog toga biva kažnjavao. U Kipu domovine 188* piljarka Pogačićka je simbol naivnog hrvatskog puka koji se zanosi velikim riječima i kipovima. Važniji bježe, a piljarka Pepica Pogačić gine pod kopitima konjskim sabljom vojničkom. U knjizi eseja i impresija Vidici i putovi možda se može izdvojiti esej o Baudelaireu. Sam Matoš kaže da se odlučio pisati o Baudelaireu jer je „moćan pjesnik i dubok pisac“. Kako o njemu do tada nije bilo puno rečeno ni u francuskoj književnosti i kritici, Matoš je, bez bojazni da će nekoga kopirati, napisao izvrstan esej o velikom pjesniku. Govori o Baudelaireu sa svih apsekata njegova djelovanja. Tu je još i knjiga Naši ljudi i krajevi. Knjiga feljtona i članaka Pečalba kod izdavanja je imala, kao i sve njegove knjige, svoju Golgotu. Prije svakoga izlaska i tiskanja knjige prethodile su prijepiske i polemike. Čitajući Pečalbu, upoznat ćeš Matoša bez klasične biografije. To je njegov novinarski rad- dokaz da i taj posao može biti umjetnički.

U pjesništvu se pojavio vrlo rano-već sa šesnaest godina. Bila je to pjesma u spomenaru mlađe sestre njegovih prijatelja Tkalčić, Dragice Tkalčić. Između prve i druge pjesme slijedila je dulja stanka, a ta je druga nastala u Beogradu gdje je već bio kao vojni bjegunac. Bila je to pjesma Domovini iz tuđine. Hrastovački noćno pisan kajkavskim narječjem, nastao u Parizu objavljen je kao dio pripovijetke Nekad bilo-sad se spominjalo u knjizi Novo iverje. Ta pjesma odredila ga je kao osnivača novije kajkavske poezije. Tek u 33.godini života počeo je pjesme objavljivati samostalno. I opet počinje borba za objavljivanje pjesama. Utjehu kose, autobiografski sonet, napisao je 1906.i nije to držao osobitim djelom. Pjesma je ipak izašla u Savremeniku. Zbog oštra pera i jezika nailazio je na otpor i odbijanja te nije dočekaio zbirku svojih pjesama. Devet godina poslije njegove smrti izašla je prva zbirka. U svojem pjesništvu napisao je najviše soneta i mnogi imaju autobiografsku vrijednost (Srodnost, Jesenje več, Maćuhica, 1909., Notturmo). Tu je i poema Mara koja dokazuje da Matošu nije bio stran ni epsko-lirski književni izraz.

Taj nemirni duh ostavio je velikoga traga u hrvatskoj književnosti. Matoš nas je naučio da se iskrenošću i jednostavnošću stvaraju velika djela.

VLADIMIR KOVAČIĆ (1902. - 1959.)

Među pjesnicima koji su zadužili Slavoniju sasvim sigurno jedan od najvažnijih je Vladimir Kovačić. On je pjesnik ravnice i tišine, ne bilo koje ravnice, nego ove naše i njegove djedovine, vinkovačke i otočke ravnice. 1907. godine je , vjerojatno, uz prvi plač u toj ravnici udahnuo i njezin miris, miris zemlje i šume koji je u njemu ostao cijeloga života. Kamo god se otisnuo, nije se mogao otrgnuti od svojega rodnog kraja. Njegovim žilama kolali su Vinkovci i Otok kojima je i posvetio mnoge stihove. Po djedu i baki i rodbini u Otoku baštiniio je ljubav za staru Slavoniju, njezin govor, ljude i običaje. Teška vremena utjecala su na Kovačićev život i djelo - djetinjstvo za Prvoga svjetskog rata, mladost za teških gospodarskih kriza , te zrelost u vrijeme Drugoga svjetskog rata. Sa žalošću, starost nije doživio. Umro je 1959. godine u 52. godini života. Mlad je napustio ovaj svijet, a nisu li tako otišli i Matoš, i Kozarac, i Kamov i...tko zna koliko još onih koji su imali što reći, a rana smrt sve prekinula. Duga bi bila povorka onih koji nisu uspjeli reći sve što su imali. Ta zlokobna vremena ostavila su traga na Kovačiću- djelovao je kao da žali za nečim, nekako tužno, odražavao je sliku raspadajuće Slavonije. Raspadaju se obiteljske zadruge, momci su izginuli u ratu, Slavonija osiromašila. Sve se to odrazilo na osjetljivoj Kovačićevoj duši. Vinkovci za njega nisu samo mjesto rođenja, za njega je to svetinja kojoj se treba klanjati. Kratko pred smrt pohvalio se Mari Švel-Gamiršek da je bio u Vinkovcima i Otoku, a morat će još otići u Vrbanju jer su mu „Varijacije“ nekako nedovršene. Zavičaj je za njega izvoriste svega : života, osjećaja, radosti, sjete. U zavičaju je tražio ljepotu, inspiraciju, i to je uvijek pronalazio. To je jedini prostor sklada njegovog bića i svijeta oko njega. Životne oluje odnijele su ga u Poreč u Arheološki muzej, u Zagreb gdje se snalazio radeći na uređivanju raznih časopisa u suradnji sa Slavkom Kolarom, ali zavičaju se uvijek vraćao.

Postojala je čvrsta i neraskidiva veza između njega i zavičaja. Kao i većina pjesnika i Kovačić je nailazio na nepovjerenje izdavača, ali izdanja su se brzo prodavala. „Jantar na suncu“ brzo je prodan, a kako je rekao sam Kovačić, neke se forsira, a u neke uvijek sumnja. Slično je bilo i sa zbirkom „Ceste i jablani“. Čitateljstvo je to odmah prihvatilo. Nema optužbe i osude, postoji stvarnost viđena njegovim melankoličnim pogledom. Nema vriska, cike, nema razbijanja čaša i bančenja, čak ni ponosa nema previše. To je odraz teške stvarnosti. Ali nađe se topline u nekima od pjesama. „Ljubav je ušla u kuću“ odiše toplinom, ugodom, kao da slušaš finu komornu glazbu- baš tako komorno djeluje. Možda je bila odraz njegovih želja u nedostatku vlastite obitelji – ne treba nagađati „što je pjesnik htio reći.“ U njegovom pjesništvu ipak prevladava krajolik. Taj je krajolik najčešće maglovit, siv, beživotan i smiren, ali odveć sivi nisu stihovi vezani uz otočki atar : „ Stuban je od hrasta livadnjaka / iz Starčevice/ a djed ga je tesao za novu đermu/ i mirno pušio lulu./... a grlice i golubovi / na vagi iz Slavira,/ a kabo na šipki iz Gradine / iz baršuna preslatke ljubavi.“ Ni tu se ne može oteti dojmu smrti i prolaznosti : „ Mrtve snaše / u ponoći mladoga mjeseca / rubinu nose na djedovu đermu / i peru je peru/ suzama mrtvih oblaka, / a mrtve ribe, / upecane na Virovima/ čude se čude./ Starčevica, Slavir, Gradina, Virovi otočki su šumski predjeli uz koje je Kovačić emotivno vezan i vidi on njihovu „bujnu kosu hrastovih šuma“ koja ga ne ostavlja ravnodušnim, ali jača je njegova melankolija i on i smrt moraju se dotaknuti. Osjeti on sustavno uništavanje prirode, pa je to njegov način prosvjeda, uostalom to se osjeti i u pjesmi „Jablan“ kad mali čovjek može posjeći visoki jablan. Posebno mjesto ne samo u Kovačićevoj nego i u našoj lirici uopće, zauzimaju „Šokačke varijacije“. To je zbirka od dvanaest zavičajnih pjesama koje su nastale prema motivima narodne pjesme – osim jedne: „ Ex Slavonija“ posvećena ing.Viktoru Horvatu. Jedino je ta pjesma slava ljepote, plonosti, ona je radost, cvrkut, vrisak srca. Jedino u toj pjesmi „šljivici mire kao kose žena, a pjesma je igra sunca, srca, sjena.“ Sve drugo je elegija. Od dvanaest „varijacija“ deset je nastalo u doba gospodarske krize od 1932.-1937. Vrijeme je odredilo njihov ton.lako su varijacije nastale vezano uz narodnu pjesmu, ali stih, ritam i osjećaj izrazito su ekspresivni.Svaka od pjesama u toj zbirci ima uvodni dvostih ili trostih koji narod pjeva, a onda nastavlja sadržaj koji u potpunosti odudara od toga vedrog tona. U tome i jest varijacija- ovaj i onaj način iste teme. Kad kaže : „Evo šora kud sam prolazio i klupčice 'di sam dolazio....“ očekuješ sretno ozračje, a onda se pojavi stih:“ Već je jesen. Magla lipe gri./Mrtvo lišće ljubi mrtve staze....“ Ili kad počinje:“Nema zime, dok ne padne inje;/ni radosti, dok ne diliš s kime....“/ Zima je doista i u nastavku, ali selo jeca, gajde šute, sve manje je dukata, a sve više dugova, lipe mrtve, radost otrovana. Selo je osiromašilo – Mara vezak veze djevojci u gradu. Snaša misli na mjenice, porez i djecu, snaša je bolna i prepuna briga. Dug baki i djedu, tradicija koja iščezava naočigled i ostaje draga još samo u pjesmama javlja se u varijacijama: „Hvaljen Isus, moja stara bako“ i „Dido stari, dido izmučeni“. Najtužnija od svih pjesama je „Savo, vodo, pozdravi mi dragog“ nastala 1943.god. Ratno vrijeme, vihor rata raznio momke na sve ratne strane. Mladost je osakaćena, rastrgana ratom i fizički i emotivno. To je djevojačka ispovijest. Ona ostaje sama, život je stao, ne plove žitarice lađe i ne idu svatovi. Raspletene kose leti kroz vrbike. „Oj talasi, vječno rastanje, /prosula sam oči u samoći...“

„ZBOGON DRAGI PRATILA TE SRIĆA“

Jezerski mornarski bal je običaj iz mjesta Jezera s otoka Murtera koji se odvijao po starom mornarskom običaju (užanci-kako to jezerani nazivaju). Mladom pomorcu, koji bi po prvi puta odlazio na pučinu ploviti svjetskim morima, „šocija naviganti“ ili udruga pomoraca, mještani, prijatelji, rodbina i njegova voljena priredili bi bal u njegovu čast. Bal se odvijao u velikom zatvorenom prostoru ili dvoru (dvorištu). Tu se plesalo, pjevalo i zabavljalo do kasno u noć. . Ujutro bi mladoga pomorca svi ispratili pjesmom i svirkom na rivu, gdje bi se ukrcao na vapor (parobrod). On bi se oprostio sa svojim najbližima, a ako je imao djevojku, ona bi njegov odlazak ispratila stihovima:

*Ajde dragi ti morem ploviti
Nemoj drugu do mene ljubiti
Ako budeš drugu ljubi tamo
Nemoj mene zaboravit vamo
Zbogon dragi pratila te srića
Evo tebi ova kita cvića
Ova će te kita veselit
Kad mi budeš po moru plovil*

i darovala mu kitu cvijeća. Cvijeće se bacalo na pramac broda i u more, želeći mornaru, simbolično, sretan put.

"Ovo je priča s kojom je krenulo. Kada sam počeo izrađivati koreografiju, osjećao sam strah, nesigurnost, razmišljao o tome što će drugi reći i misliti o njoj. Ali imao sam ideju, misao vodilju i napose osobu koja me je inspirirala da napravim koreografiju. To je bilo jače od straha i počeo sam je jedne noći stavljati na papir. Koreografiju sam nazvao: „Zbogon dragi pratila te srića“ . Kad je napokon dobila ime, to je bilo to, znao sam da je završena i krenuo sam u njenu realizaciju.

Kao i svaki mladi autor nisam u početku nailazio na razumijevanje, shvaćanje i potporu, ali tako je valjda trebalo biti.

U trenutku kada se činilo da je realizacija nemoguća, odjednom su se sva vrata otvorila i sve se počelo poslagivati.

Tako je koreografija postavljena u FA „Ententin“ iz Zagreba. Plesači u Ententinu su moji vršnjaci, što mi je bilo posebno drago i jednostavno za raditi. Svi smo imali velik entuzijizam i vrlo brzo koreografija je bila postavljena.

Po prvi puta se izvodi u mom rodnom gradu Karlovcu, pred publikom koja me je znala još kao plesača u gradskom folklornom ansamblu. To je bilo na susretu mladih folklornih koreografa u organizaciji HDFKiV i ZAKUD-a Karlovačke županije. To je ujedno bio moj prvi javni nastup u poziciji koreografa. Koreografija je tada predložena za 6. festival folklorne koreografije u Vinkovcima, gdje u konkurenciji s još 6 koreografa osvajam prvo mjesto na festivalu. Uvelike mi je pri razradi autentične priče o jezerskom mornarskom balu mentorski pomogao prof. Nenad Milin rođeni Jezeran koji s velikim entuzijazmom i ljubavi prema svome kraju istražuje folklor svoga kraja: Ovog svega ne bi bilo da nisam imao inspiraciju, osobu koja me je nadahnula! Njoj velika hvala jer ona je sve učinila, ja sam samo uobličio i postavio na scenu. Ona joj je dala dušu i udahнула joj život. Ne znam jesam li uspio napraviti umjetnost, ali znam da uživam u svakom dijelu priče, nadam se, uspio napraviti razumljivo i prihvatljivo publici."

"Ima nešto zgodno u opasnosti koja neprekidno lebdi nad svim oblicima umjetnosti. Umjetnost se mistificira vrlo često, a ne događa se svaki put. Dogodi se tek ponekad, vrlo rijetko."

citat: Milko Šparemblek

Marko Maričić

KUD "Ogranak seljačke sloge" - Drenovci

Kulturno-umjetničko društvo osnovano je 1937. godine pod nazivom Sloga. Raskolom u upravnom tijelu KUD-a dolazi do promjene naziva te KUD do 1944. godine nosi naziv Ogranak Seljačke sloge. Krajem Drugoga svjetskog rata prestaje s radom, a 1950. okupljaju se stari i novi članovi, ali pod nazivom Šokadija, na čelu s predsjednikom Bobincem.

Zbog neslaganja s tadašnjom državnom vlašću, nakon nekoliko godina, KUD ponovno prestaje s radom. 1968. godine, zalaganjem Đuke Galovića i još tridesetak članova, ponovno se obnavlja rad KUD-a pod starim nazivom koji nosi i danas. Prvim predsjednikom postaje Đuka Galović, tajnik je Antun Rab Antal, a blagajnik Antun Vuić- čika Nuna Šuškov. U to vrijeme KUD niže brojne, vrlo uspješne nastupe. Zapažen nastup bio je 1971. god. u Vinkovcima, kada je KUD predstavio i svoju zastavu. Već 1972. god. KUD postiže svoj najuspješniji nastup i to na Međunarodnoj smotri folkolora u Zagrebu. KUD i naše selo proslavili su se pjesmama Odavno smo graničari stari i Slavonci smo i Hrvati pravi.

Uspješno promičući tradicijsku kulturu do danas, KUD radi četrdesetu godinu neprekidno. U tih četrdeset godina KUD su vodili Nuna Šuškov, Marko Zečević-Vidov, Mija Mitrović-Mija Lepin, Ivan Brelis, Adam Krasnec, Alojz Husnjak, Ilija Nasurović-Ika Nasorov, Ana Seretinek, Silvija Komesarović, Petar Trtolja, a danas je to Ivica Krčelić. Članstvo u KUD-u tijekom ovih godina stalno se obnavlja, pa nas je kroz KUD prošlo skoro 1000.

70 godina KUD-a "Ogranak Seljačke sloge" - Drenovci

Kud Ogranak Seljačke sloge - Drenovci obilježio je 70 godina postojanja. Za Glasnik ZAKUDA razgovarali smo s predsjednikom Ivanom Krčelićem.

Glasnik:

Kada je utemeljen drenovački KUD i koji su njegovi ciljevi, te koje aktivnosti u prvim godinama postojanja?

Ivan Krčelić:

Kulturno-umjetničko društvo osnovano je 1937. godine pod nazivom Sloga. Zadaća mu je bila očuvanje zavičajne i nacionalne kulture, odnosno javno promicanje iste usprkos teškim vremenima. Raskolom u upravnom tijelu KUD-a dolazi do promjene naziva te KUD do 1944. godine nosi naziv Ogranak Seljačke sloge. Koncem Drugoga svjetskog rata rad je zamro. 1950. godine okupljaju se stari i novi članovi KUD-a i obnavljaju ga, ali pod nazivom Šokadija s predsjednikom Bobincem na čelu.

Glasnik:

Vidimo da su godine osnutka i početka rada bile bremenite, a godine rata i poraća vrlo teške. Što se događalo tih 50-tih prošloga stoljeća?

 Ivan Krčelić:

Bile su to najteže godine za KUD, pa i za samu opstojnost zavičajne kulture. Nedugo poslije obnove, neslaganjem s tadašnjom državnom vlašću, par godina nakon obnove, KUD ponovo prestaje s radom. Tek 1968. godine, zalaganjem čika Đuke Galovića i tridesetak članova, ponovo se obnavlja rad KUD-a pod starim nazivom koji nosi i danas.

 Glasnik:

Tko su tada bili čelnici, i tko su bili uzdanice KUD-a?

 Ivan Krčelić:

Prvim predsjednikom postaje Đuka Galović, tajnik je Antun Rab koga smo svi znali i zvali Antal, a blagajnik je Antun Vuić, čika Nuna Šuškov. U to vrijeme KUD niže brojne vrlo uspješne nastupe. Vrlo zapažen je nastup u Vinkovcima 1971. kada se s našim KUD-om pojavila i zastava KUD-a. Već 1972. godine KUD postiže svoj najuspješniji nastup, i to na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu. KUD i naše selo proslavili su se s pjesmama Odavno smo graničari stari i Slavonci smo i Hrvati pravi. Najktivniji i najzaslužniji članovi, pored već spomenutih, bili drenovački tamburaši, poznati kao Kolundžije, te obitelji Vitić, Ivakić, Pavošević, Mataković, Matić, Kurbanović – Dukini, Damjanović, Abramović, Pejakić, Jakobovac,

Nađ, Komesarović i mnoge druge. Ne smijemo zaboraviti samičare - didaka Joku Ivakića i Marka Zečevića – Vidovog, te vrsne pjevače Franju Pejakić – Marčićevog i Marijana Grgića-Maleta Tuvegdžijinog.

 Glasnik:

Što je slijedilo, i što je KUD Ogranak „Seljačke sloge“ Drenovci danas?

 Ivan Krčelić:

Uspješno promičući tradicijsku kulturu, KUD radi četrdesetu godinu neprekidno. Nanizao je brojne nastupe, od Vezova i Vinkovačkih jeseni, od gostovanja diljem Hrvatske, u Austriji i susjednoj Bosni i Hercegovini pa do domaćinstva na Cvelferskoj smotri. U tih četrdeset godina KUD su vodili čika Nuna Šuškov, Marko Zečević Vidov, Mija Mitrović - Mija Lepin, Ivan Breliš, Adam Krasnec, Alojz Husnjak, Ilija Nasurović - Ika Nadorov, Ana Seretnek, Silvija Komesarović, Petar Trtolja, te ponovno Alojz Husnjak. Članstvo u KUD-u tijekom ovih godina stalno se obnavlja, pa nas je kroz KUD prošlo skoro 1000.

 Glasnik:

Što bi posebno naglasili, čime se Vaš KUD može pohvaliti?

 Ivan Krčelić:

Više je sekcija u KUD-u, pored 50 stalnih članova brojimo i 70 članova mlađe skupine, učestalo nas pozivaju na gostovanja u domovini i inozemstvu. Ozbiljno radimo na obnovi nekih običaja vezanih uz tradicijsku kulturu Drenovaca i Cvelferije. Obnavljamo i kupujemo nošnje, kupimo po potrebi i poneku tamburu, pa je ovo prigoda i razlog pozvati i druge neka se nama pridruže. Doći će u dobru družinu.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Klasa: UP/I-612-08/07-06/0398
Ur. broj: 532-04-02-02/2-07-2
Zagreb, 20. prosinca 2007.

Ministarstvo kulture na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“ br. 69/99, 151/03 i 157/03) i članka 9. Pravilnika o registru kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 37/01), donosi

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da **umijeće šaranja tikvica** na području Slavonije ima svojstvo nematerijalnog kulturnog dobra u smislu članka 9. stavka 1. alineja 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

2.

Za kulturno dobro iz točke 1. ovog rješenja utvrđuje se slijedeći sustav mjera zaštite:

- osigurati dostupnost dobra javnosti;
- poticati sudjelovanje zajednice i grupa koje baštine dobro u identificiranju, definiranju, izvodenju i prenošenju dobra;
- popularizirati i promovirati kulturno dobro održavanjem izložbi, stručnih skupova, smotri folklor, festivala, putem elektroničkih medija, audio i video zapisa i na drugi način;
- poticati prenošenje i njegovanje kulturnog dobra u izvornim i drugim sredinama;
- izobraziti stručni kadar za prenošenje znanja i vještina, putem seminara, radionica, formalnog i neformalnog obrazovanja;
- nastaviti sa istraživanjem dobra, primjerenim dokumentiranjem u svim oblicima i načinima suvremenog bilježenja, te stručnim i znanstvenim vrednovanjem;
- štiti dobro prepoznajući procese globalizacije i društvene transformacije, kako bi se izbjegla opasnost nestajanja ili uništenja.

Nositelj dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno-tradicijske matrice i pojavnosti.

3.

Na navedeno nematerijalno kulturno dobro iz točke 1. izreke ovog Rješenja primjenjuje se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

4.

Predmetno kulturno dobro upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske - Listu zaštićenih kulturnih dobara, a upis će se objaviti u „Narodnim novinama“.

5.

Žalba ne odgađa izvršenje ovog rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na području Slavonije razvilo se posebno umijeće ukrašavanja plodova tikve poznato po nazivu **šaranja tikvica**. Porijeklo tehnike vrlo je staro, no nije do sada egzaktno utvrđeno, jer je prisutno u varijantama na mnogim područjima u svijetu. Određeni podaci upućuju na pastire kao kreatora te tehnike, jer su u plodu tikve čuvali vodu ili neku drugu tekućinu, pa su se šaranjem bavljali i pokazivali vještinu ručnoga rada na tom uporabnom predmetu. Tako su radili i pastiri, *čobani*, u Slavoniji.

Etnološka istraživanja o tom specifičnom tradicijskom umijeću, iz sredine 80-ih godina 20. stoljeća i novije objavljeni podaci, pokazuju da je šaranja tikvica na istoku Hrvatske započelo još u 18. stoljeću. Tako, primjerice, o šaranju tikvica govori Matija Petar Katančić u svojim stihovima, objavljenima 1791. godine: „Zdvora vidiš vilenog nožičem slikovanog čilaša...“ i u drugom gdje detaljno opisuje urezani prizor na tikvici: „gled', konjanika na njemu... Turčina siće vitez!“. Etnologinja Zdenka Lechner navodi da je na jednom sačuvanom primjerku šarane

tikvice, koji je signiran 1891. godine, povučena granica, izvedena tikvičarskom *zubrom*, radi označavanja dvaju scenskih prikaza: biblijskog i konjaničkog. No, ta tikvica je već *šatvosirana* što znači da su joj neki likovi smeđi tj. obojeni dušičnom kiselinom, koju šarači nazivaju šatvoser (od: njem. Scedewasser-dušična kiselina). Osmeđivanje pojedinih ornamentalnih ploha prihvaćeno je i postalo svojstveno šaranju tikvica koje se već koncem 19. stoljeća u nekim slavonskim selima pojavilo kao kućna industrija, prema riječima I. Kršnjavoga na predavanju u Beču 1881. godine. Istraživač Antun Matasović zabilježio je 1918. godine da su Prkovci, selo u blizini Vinkovaca, „najveći majdan šaranja“.

Dakle, najraniji podaci svjedoče da su tikvice ukrašavane urezivanjem uzoraka u koru, a zatim se u te ureze utrljavala crna boja dobivena od pougljene orahove kore ili druge tvari. Tikvice sa samo pocrnjenim ornamentom su rijetke i dosada su pronađene samo dvije, a jedna od njih je signirana 1734. godine. Ta tikvica je iz obitelji Mihajla Živića iz Sikirevaca i prema istraživanjima etnologa, dosada je najstarija tikvica nađena na hrvatskim prostorima, a danas se čuva u Muzeju Slavonije u Osijeku. Druga je tikvica, također sa scenskim prikazima, nađena u Babinoj Gredi, signirana 1891. godine. Prema ostalim podacima u Slavoniji je zabilježeno da su se oko 1881. godine tikvice šarale u Drenovcima, Babinoj Gredi, Gradištu, Soljanima, Županji, a nešto kasnije i u Štitaru (Lechner, 1984.). Taj oblik tradicijskog ruktovorstva nije bio kontinuiran, pa ni intenzivan u svim selima. Iznimku čine šarači iz sela Gradišta kod kojih je šaranje tikvica bilo poznato još od konca 19. stoljeća, a centar šaranja postaje Gradište oko 1937. godine (Lechner, 1893.), u kojem se šaranje zadržalo sve do danas. Zbog specifičnih ukrasa, šarana tikvica se pojavljuje na ovom području od početka 20. stoljeća i u funkciji tradicijskog uporabnog, ali i ukrasnog predmeta. Primjerice, sve do sredine 20. stoljeća bila je omiljena posudica za nošenje rakije na slavonskim svadbama te u nekim drugim svečanim prigodama. No, kasnije se uglavnom ta njena namjena polako gubi i tikvica je danas najčešće u funkciji ukrasnog predmeta tj. slavonskog suvenira.

Šarači tikvica su se od davnih dana pa sve do danas uglavnom sami brinuli o tikvama. Tikve siju u travnju, pa podupiru vriježe za penjanje biljke stavljanjem pritki – *motki*. Plodove beru od kolovoza do listopada, pri čemu razlikuju tikvice jajolika “vrata” (ženski rod tikve) i *tukvanje* ravna ili valjkasta vrata (muški rod tikve). Nakon berbe ih stružu, povezuju u *gužve* i suše obješene pod strehom. Zatim im čiste vanjsku površinu od mrlja, a unutarju od sjemenki i *sala*. Nakon toga započinje šaranje tikava.

Svi stanovnici sela znali su šarati tikvice, tukvanje ili *teglice*. Šaranje također ima svoj redoslijed, koji je zabilježila Z. Lechner, koja navodi da šaranje započinje označavanjem određenih cjelina olovkom, jer se kasnije lakše rasporedi šara, zatim slijedi crtanje ornamenata olovkom ili šestarom, pa urezivanje nožićem – *šaračem*, pocrnjivanje ureza, osmeđivanje likova ili pozadine. Uz osnovne šare izrezane nožićem, određene ornamente boje dušičnom kiselinom, kojom, zagrijavanjem nad plamenom, dobivaju svijetlosmeđu boju. Obla površina tikvice ne daje mogućnost kopiranja motiva tako da je šaraču omogućena osobna kreativnost pri stvaranju šara na tikvici. No, većina današnjih šarača radi na osnovi tradicijskih motiva koji se po skladanju i načinu bojanja mogu svrstati u narodne motive visokih estetskih vrijednosti. Od ornamenata i motiva već se dugo izvode različiti geometrijski, te floralni i/ili životinjski motivi. Na tikvicama se najčešće nalaze floralni motivi u obliku *ružica*, *lišća*, *hrastovog lista*, *bobica gloga*, te životinjski u obliku *jelena*, *srne* i *ptice*. U novije vrijeme prisutan je i hrvatski grb te nazivi i posvete koje šarači upisuju u određene geometrijske oblike. Antropomorfní motivi su danas rjeđi i zanimljivo je da se nalaze uz sakralne motive na najstarijim primjercima tikvica. U odnosu na ornamentiku u novije vrijeme, tj. od 1980. godine, pojavljuju se sporadično i tikvice na kojima šarači uz tradicijske motive urezuju i neke druge oznake kao što su primjerice: logotipi ustanova, tvornica i privatnih poduzetnika. Na tikvicama, uglavnom manjih veličina, nalaze se u novije vrijeme imena mlade i mladoženje, a te se tikvice dijele kao darovi na svadbi. Bez obzira na nove elemente pri ukrašavanju ploda tikvica još uvijek svi šarači tikvica zadržavaju tradicijsku tehniku izvedbe i gotovo na cijeloj plohi tikvice slijede tradicijske motive. Tek manji dio tikvica u suvenirskoj proizvodnji rade namjenski, s različitim logotipima.

Šaračica Marta Dretvić iz Gradišta unijela je novinu u šaranje 70-ih godina 20. stoljeća time što je jedan dio ornamenata ostavila u prirodnoj boji, a međuprostor obojila smeđe. Time su se na tikvici pojavila dva tona smeđe boje. Ovu tehniku šaranja primjenjuju u pravilu i svi današnji šarači tikvica. Od današnjih šarača tikvica posebno su nadarene Anica Makarević, Marica Stojanović iz Gradišta i Kata Žigmundovac iz Županje. Tijekom jedne godine one našaraju i do 500 komada tikvica pri čemu primjenjuju tradicijsku ornamentiku. Među mnogobrojnim poznatim i manje poznatim šaračima tikvica, u razdoblju do konca 20. stoljeća s područja Slavonije, treba istaknuti i nedavno preminulog šarača Iliju Dretvića iz Gradišta koji se, od mladih dana do duboko u starost, bavio šaranjem tikvica, a njegove se tikvice i danas čuvaju u slavonskim muzejima.

Novija istraživanja koja je provodila etnologinja Janja Juzbašić, rezultate kojih je objavila 2004. godine, pokazuju da u Gradištu, selu blizu Županje, danas ima najviše *šarača* tikvica koji svoje proizvode najvećim dijelom prodaju kao slavonski suvenir na različitim sajmovima organiziranim u sklopu folklornih manifestacija u Hrvatskoj, a posebno u Slavoniji: „Vinkovačke jeseni“ u Vinkovcima, „Šokačko sijelo“ u Županji, „Đakovački vezovi“ u Đakovu, „Brodsko kolo“ u Slavonskom Brodu.

Donošenjem ovog Rješenja, sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara na predmetno dobro primjenjuju se citirani Zakon, kao i svi drugi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

Sukladno članku 12. stavku 4. istog Zakona, točkom 4. izreke ovog Rješenja, određena je obveza upisa predmetnog dobra u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara.

Sukladno članku 12. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, žalba protiv ovog Rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

Iz gore navedenih razloga trebalo je riješiti kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba ministru kulture Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana primitka ovog Rješenja. Žalba se predaje neposredno ili šalje poštom preporučeno Ministarstvu kulture, Runjaninova 2, 10000 Zagreb, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik. Na žalbu se, sukladno članku 7. stavak 1. točka 19. Zakona o upravnim pritojbama („Narodne novine“ broj 8/96, 77/96, 131/97, 68/98) ne plaća upravna pritojba.

Dostaviti:

1. Općina Gradište, Trg hrvatskih velikana 5, 32273 Gradište (s povratnicom)
2. Grad Županja, Josipa Jurja Strossmayera 1, 32270 Županja (s povratnicom)
3. Zavičajni muzej Stjepana Grubera, Savska 3, 32270 Županja (s povratnicom)
4. Vukovarsko-srijemska županija, Županijska 9, 32000 Vukovar (s povratnicom)
5. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
6. Ministarstvo kulture
 - Konzervatorski odjel u Osijeku, Kuhačeva 28, 31000 Osijek
 - Uprava za zaštitu kulturne baštine, ovdje
 - Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

